

Aastaaruanne 2014

Maakonna/linna nimi	Elanike arv (01.01.14)	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Kokku
Harju maakond	152564	36	24	60

Üldkasutatavate raamatukogude arv.

Harjumaa elanike arv seisuga 1.01.2014 vähenes 654 elaniku võrra. Elanike arv kasvas Rae, Saku, Viimsi valdades .

1.Põhilised tegevussuunad

2014.a. :tegevussuunad:

- Töö kogudega
- E-raamat
- Kogukondlik koostöö , rahvuskultuuride tutvustamine
- IT arendus, teenuste mitmekesistamine
- Tarkvara Urram versiooni U3 arendustegevuses osalemine
- Liikumis-aasta ürituste läbiviimine

2015.a. tegevussuunad

- E-raamatu tutvustamine , elektroonilised andmebaasid .
- Kogukondlik koostöö, ürituste korraldamine
- Muusika-aasta ürituste läbiviimine
- Eduard Vilde 150. sünniaastapäeva tähistamine

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid on vastavuses kehtiva seadusandlusega. Nõukogud on Harju Maakonnaraamatukogus, Jüri raamatukogus, Kiili raamatukogus, Kuusalu raamatukogus, Saku vallaraamatukogus, Turba raamatukogus., Riisipere raamatukogus.

Jüri raamatukogus täiendati tuleohutuse plaani, Viimsi Raamatukogus uuendati teenuste hinnakiri.

Maardu linna raamatukogus kinnitati arengukava ja tasuliste teenuste ja AIP-i hinnakiri. Saku valla raamatukogus muudeti asjaajamise korda, kinnitati töökorralduse reeglid, sisekontrolli läbiviimise kord ja kassatehingute teostamise kord.

2.2 Eelarve

Põhieelarve	Seisuga	Seisuga	Muutus %
	31.12.13. €	31.12.14 €	
Eelarve kokku	2617,49	2759,15	5,4
sh keskraamatukogus	366,51	399,55	9
Personalikulu	1366,47	1445,13	5,8
sh keskraamatukogus	166,95	178,77	7,1
Komplekteerimiskulu	481	508,27	5,7
sh OV-lt	289,21	316,29	9,4
sh riigilt	191,79	191,98	0,1
sh keskraamatukogu	24,53	25,36	3,4
sh OV-lt	11,73	12,69	8,2
sh riigilt	12,8	12,67	-1
Infotehnoloogiakulud	56,41	78,26	38,7
sh keskraamatukogu	2,03	3,34	64,6

Jooksevkulude osas kasvasid personalikulud ,komplekteerimiskulud suurenesid KOV osaluse arvel 9,4 % , infotehnoloogiakulud kasvasid seoses vajadusega riistvara uuendada.

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Summa €
Ajaloopäev „Anija lugemisring 100“ HMN Anija Valla Keskraamatukogu	2014	150
Eesti Kultuurkapitali Harjumaa Ekspertgrupi toetusstipendium Harju Maakonnaraamatukogu	2014	500
Rahvaraamatukogude arendus. Kultuuriministeeriumi toetus Harju Maakonnaraamatukogu	2014	10 000
Directo OÜ Harju Maakonnaraamatukogu	2014	210

2.3 Struktuur

Harjumaal oli 2014.a 36 üldkasutatavat raamatukogu ja 24 harukogu. Ardu ja Habaja raamatukogud viidi Kose raamatukogu juhtimise alla harukogudena. Habaja Raamatukogu avas laenuspunkti Harmi Koolis.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Töötajate vahetus toimus Jõelähtme valla keskraamatukogus . Töötaja vahetus ja ametikoha koormuse muutus toimus Peetri raamatukogus Kose raamatukogus koondati 1 töötaja. Saue valla raamatukogu Hüüru harukogus koondati raamatukoguhoidja ametikoht, raamatukoguteenindust korraldab MTÜ Külaseltsi kultuurijuht. Anija raamatukogus suurendati töötaja ametikoha koormust 0,75-le. Maardu linna raamatukogu sai juurde ametikoha väliskirjanduse osakonda. Tabasalu ja Viimsi raamatukogud said juurde 1 ametikoha. Viimsi raamatukogu direktori ametikohal töötab põhitöötaja lapsehoolduspuhkuse asendaja. Saku vallaraamatukogus vahetus töötaja. Laitse raamatukogus vähendati töötaja koormust 0,4 -le.

2.4.1Ülevaade täienduskoolitusest 2014.a.

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustunde arv (koolituse pikkus)	Raamatukoguhoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud eurodes
Loksa Linnarmtk.	2	13	1	56,50
Maardu Linnarmtk	2	18	4	0
Paldiski Linnarmtk	0	0	0	0
Saue Linnarmtk	1	6	1	36,50
Aegviidu vallark	2	87	1	232,00
Anija valla keskrmtk	1	36	4	164,00
Aruküla rk	3	18	1	108,37
Harju-Risti	1	6	1	36,50
Harku rmtk.	5	28	1	197,3
Jõelähtme valla keskrmtk	9	66	5	73
Jüri rk.	13	369	25	2778,00
Kernu rk.	2	15	1	43,00
Kiili rmtk	4	28	1	170,00
Kose rmtk.	10	261	8	1282,00
Laulasmaa rk	1	4	1	
Lehola rmtk.	3	94	1	36,50
Klooga rmtk	4	36	1	18
Kuusalu rmtk.	3	23	1	194,83
Lagedi rmtk.	4	45	2	6,80
Laitse rmtk.	0	0	0	0

Padise rmtk	1	3	1	0
Pikavere rmtk.	1	6	1	18
Raasiku rmtk.	7	41	4	403,0
Ruila rmtk	2	6	1	25,00
Rummu rmtk.	1	7	1	0
Saku vallarmtk	18	79	7	41,00
Saue vallarmtk	6	40	4	247,00
Tabasalu rmtk	7	43	3	188,50
Turba rmtk	1	6	1	55
Vaida rmtk	11	51	2	307,00
Vasalemma rmtk	0	0	0	0
Viimsi rmtk	26	164	16	311,00
Vääna rmtk	4	21	1	156,00
Ääsmäe rmtk	4	58	2	319,52
Harju Maakonnark	54	396	15	616,00

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõt jate arv
Kuidas tõlkida maailmavaadet. Enn Soosaarele pühendatud konverents	EnnSoosaare SA Tallinna Ülikool	1
Teenindus raamatukogus	Rahvusraamatukogu	9
EÕS "Semud" kursus	EÕS Selts "Semud"	1
Emakeele päev	Rahvusraamatukogu	2
II Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorum "Kas laps loeb?"	Põhjamaade Eesti esindus	12
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linna Keskraamatukogu	3
Raamatukogu sinu taskus. Digitaalne kultuuripärand	Rahvusraamatukogu	3
Harjumaa raamatukogude õppepäev. Vallaraamatukogud	Harju Maakonnaraamatukogu	34
ERÜ maaraamatukogude sektsiooni teabepäev	ERÜ	9
Lasteraamatukoguhoidjate õpipäev	Eesti Lastekirjanduse Keskus	2
MKÜ aastakoosolek	Eesti Muusikakogude Ühendus	1

Rahvaraamatukogude suvelaager Jõgevamaal	Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu, Rahvusraamatukogu	2
Kasutajakoolitus. Infokirjaoskuse olemus ja õpetamine õpilasele	Rahvusraamatukogu	3
Õppepäev Pärnu Keskkonnakeskuses ja Pärnu Muuseumis	Harju Maakonnaraamatukogu	9
Teavikute parandamine	Rahvusraamatukogu	6
Õppeekskursioon Pärnumaale. Audru-Tõstamaa-Tamme talu ürdiaed	Harju Maakonnaraamatukogu	23
XI lasteraamatukoguhoidjate päev Rakveres	ERÜ	3
EMKÜ sügisseminar	EMKÜ	1
Laps kirjanduses 2	Eesti Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus, Eesti Lastekirjanduse Keskus	5
A. Sibula erialapäev. Raamatukogud teel tulevikku – infoajastu tehnoloogiad	Tallinna Keskraamatukogu	7
Laste- ja noortetöötajate õppereis Soome raamatukogudes	ERÜ	2
Sotsiaalmeedia raamatukogutöös	Rahvusraamatukogu, Harju Maakonnaraamatukogu	11
Rahvaraamatukogude komplekteerimise töörühma koolituspäev	ERÜ	1
Veebipõhine täienduskoolituskursus Infopädevuse alused	Tartu Ülikool	4
E-tunnid	Kirjastus AVITA	1
Rahvaraamatukogude suveakadeemia	TÜ Avatud Ülikool	1
Haruldane raamat ja sellega töötamise eripära	Rahvusraamatukogu	1
Klienditeeninduse meistrikursus	Personali Arenduskeskus	1
Google dokumendihaldus ja vabavara koolitus	Kasulik Koolitus	1
E – lasteraamat nii seest kui väljast	Eesti Lastekirjanduse Keskus	3

Autoriõigus	KM	1
Töötamise registreerimine	Maksu- ja Tolliamet	1
Õppepäev rahvaraamatukogude kataloogijatele	ERÜ, Rahvusraamatukogu	2
Lasteraamat raamatukoguhoidja pilgu läbi	Harju Maakonnaraamatukogu, Rahvusraamatukogu	20
Ajaloo vilus: Gert Helbemäe elu ja looming	Rahvusraamatukogu	5
Isikuandmete töötlemise nõuete kohandamine ning teabe avalikustamine raamatukogus	GK Konsultatsioonid, Viimsi Raamatukogu	16
Exeli baaskoolitus	Keha Meele Kool, Viimsi Raamatukogu	1
Isikuandmete kaitse ja raamatukogud	Rahvusraamatukogu	2
Raamatukogu mainekujundus	Tallinna Keskraamatukogu	1
Word ja Exel edasijõudnutele	Pitman Q	1
Teabepäev "Koolibris"	Kirjastus Koolibri	1
Õpetaja pädevus ja koostöövestlus	Logoserv Koolitus	1
Isikuandmete töötlemise nõuete kohandamine ja teabe avalikustamine raamatukogus	EDUNET, Jüri Raamatukogu	17
Tove Jansson: elu ja looming	Tallinna Ülikool	1
Kooliraamatukogude teabepäev	ERÜ	1
Seminar "Muinasjutuline maailma": rahvajuttudest (laste) kirjanduseni	Eesti Lastekirjanduse Keskus	3
Korruptsioonivastase seaduse rakendamine	ATAK	1
Raamatukogu sinu taskus: e-raamat	Rahvusraamatukogu	2
DIGAR	Rahvusraamatukogu	1
WordPressis kodulehe valmistamine	Keha Meele Kool	1
Asjaajamine intensiivsusega	Personali Arenduskeskus	2

Hea dokumendikeel. Eesti õigekeel ja stiil.	Atlanto Arendus OÜ	1
Personalijuhtimise intensiivkursus	Personali Arenduskeskus	1
Kogu tööde personalitöö dokumentidest ja personaliarvestusest	Personali Arenduskeskus	1
Lugemise õppimine- kelle rõõm, kelle mure?	Eesti Lugemisühing, SA Innove	3
Infopäev "Ajalehtede päralt on ajalugu"	Rahvusraamatukogu	1
Töörühmade koosolekud, nõupidamised jms.		
Komplekteerijate nõupidamine	Rahvusraamatukogu	1
Direktorite ja peaspetsialistide nõupidamine	Kultuuriministeerium	2
Raamatukogupäevade avaüritus Raplas	ERÜ, Rapla Keskraamatukogu	12
Maaraamatukoguhoidjate päev Paides	ERÜ, Järvamaa Keskraamatukogu	5
Helsingi raamatumessi külastus		1
AK: Aktuaalne koolituses. Raamatukoguhoidjate kutsestandardi nõupidamine	ERÜ	1
Lastekirjanduse aastakoosolek	Eesti Lastekirjanduse Keskus	6

Raamatukogutöötajad osalesid erialastel teabepäevadel ja kirjanduslikel üritustel, näit. Emakeelepäeval Rahvusraamatukogus teemal „Keele vägi ja metsa vaim.“ Valdur Mikita raamatu „Lingvistiline mets“ ainetel, „Paabeli Raamatukogu“ jt . üldarendatavatel üritustel (teemad: eetika, organisatsioonikultuur). Raamatukogutöötajad täiendasid end keelekursustel, äriplaani koostamise koolitustel, osalesid kohustuslikel esmaabi, tööohutuse ja tuleohutuse koolitustel.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Saku vallaraamatukogu direktor esines Jõgeva Maakonna Keskraamatukogu seminaril ettekandega „Üleminek programmile „RIKS“.“

Vaida raamatukogu direktor esines loenguga „Noortekirjandus“ keskastme õpilastele ja ajalooringile loenguga „Kohanimest ja VAIDA nimest

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa koolituse korraldamisel.

Maakonnaraamatukogu korraldas 4 koolitusüritust.

Teemad :

Lasteraamat raamatukoguhoidja pilgu läbi

Laste lugemispesa

Lugemisprogrammid lastele

Õppepäev Eesti Muusikakogude Ühenduse liikmetele.

Õppekursioon Harjumaa raamatukoguhoidjatele Pärnumaale Keskkonnahariduse Keskusse ja Pärnu Muuseumisse

Koordineeriti Eesti Lastekirjanduse Keskuse algatusel 20.oktoobril toimunud ettelugemispäeva „Sport ja liikumine“ läbiviimist, Nukitsa XII konkursi läbiviimist , venekeelse Tähekeste numbri jaotust maakonna vene koolide 1. klasside õpilastele Erialane koolitus Hüüru haruraamatukogu töötajale toimus 24 koolitustunni ulatuses.

Lisaks individuaalsed raamatukogutöötajate nõustamised

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Tallinna Ülikooli bakalaureuseõppes õpib 1 töötaja Tabasalu Raamatukogust ja 1 Harju Maakonnaraamatukogust, magistriõppes õpib 1 töötaja Viimsi raamatukogust.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

Keila linna kultuuripreemia ja ERÜ aastapreemia pälvis Harju Maakonnaraamatukogu direktor Rutt Enok.

Kultuurkapitali Harjumaa Ekspertgrupi tänupreemia said Ljudmilla Antonova ja Eve Eelmäe.

ERÜ maaraamatukogude sektsiooni tänukirjad said üle 30 aastase staažiga Harjumaa raamatukoguhoidjad.

KOV tänukirjadega peeti meeles staažikaid raamatukoguhoidjaid hea töö eest Jõelähtme, Laitse , Saku , Rae vallavalitsustes ja Saue Linnavalitsuses.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Heas seisukorras on raamatukogud Keilas, Jüris, Harkus, Kostiveres, Kehras, Tabasalus, Raasikul jpt. Perspektiivplaanis on Kernu raamatukogu kolimine rahvamajja, Ääsmäe raamatukogu kolimine külakogukonna passiivmajja, kavandatud on Ardu raamatukogu üleviimine Ardu Kooli ruumidesse.

Kiili raamatukogu kolib vallale kuuluvatesse ruumidesse 2015.a. Saku valla raamatukogu Kiisa harukogu kolib 2015.a. uude Kiisa Vabaajakeskuse majja.

Raamatukogudes, mis asuvad koolidega samas hoones (Lehola, Klooga jt.) tehti jooksvat remonti.

Vääna Raamatukogu kolis ajutiselt Vääna mõisa tõllakuuri, raamatukogule planeeritud uute ruumide renoveerimine on lõpetamata.

Kitsastes tingimustes asuvad Turba, Riisipere, Kuusalu, Saue valla, Viimsi raamatukogud.

Hooldusremonti vajavad Kaberneeme, Loo, Aruküla, Pikavere, Rummu raamatukogud.

Maardu Linnaraamatukogu ja Loksa Linnaraamatukogu vajavad renoveerimist ja kapitaalremonti.

Valgustust ja ventilatsioonisüsteemi parendati Viimsi raamatukogus, elektrisüsteemi Rummu raamatukogus.

Uued ruumid ja sisustuse sai Kuusalu raamatukogu Joaveski harukogu, Kolga ja Viinistu harukogude kolimised on plaanis 2015-2016.

Paljudes raamatukogudes on ligipääs liikumispuuetega külastajatele, aga mitmetes raamatukogudes see võimalus puudub.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Harju maakonna rahvaraamatukogud kasutavad tarkvaraprogrammi URRAM 3, Saku Vallaraamatukogu läks 2013.a. üle programmile RIKS.

Wifi leviala on enamuses raamatukogudes.

Uusi töökohaarvuteid renditi ja osteti Viimsi, Turba, Hüüru, Riisipere, Kuusalu, Kose-Uuemõisa, Kiili, Jõelähtme, Kaberneeme, Kehra ja Harju Maakonnaraamatukogus.

Lugejaarvutid vahetati välja Turba, Saku, Lagedi, Klooga raamatukogudes.

Raamatukogule vajalikku mööblit osteti Harju Maakonnaraamatukogus, Ääsmäe raamatukogus.

Soetati uut inventari: Harju Maakonnaraamatukogus ja Viimsi raamatukogus, Vaida raamatukogus, Aruküla raamatukogus. E-lugerid on Jüri, Saue vallaraamatukogus, Ardu, Harku, Kose valla kõikides raamatukogudes. E-lugeri-tele on alla laaditud vabalt kättesaadavad digiteeritud Eesti klassikateosed. Suurt huvi e-lugeri vastu lugejate poolt ei täheldatud. Põhjuseks e-raamatu laenutuskeskkonna puudumine ja uute e-raamatute võimaliku laenutamise seotud seni lahendamata probleemid

2.7 Raamatukogude koostöö

Rahvusvahelisel tasandil on koostöösidemed Kiili vallal Soome Askola vallaga, Kiili raamatukogu juhataja käis külaskäigul sealsetes raamatukogudes.

Jüri raamatukogu direktor on ERÜ juhatuse liige. Harju Maakonnaraamatukogu töötaja on Urram 3 töögrupi liige.

Riiklikul tasemel oli koostöö Kultuuriministeeriumiga, Rahvusraamatukoguga, Eesti Hoiuraamatukoguga, Harju Maakonnaraamatukoguga, Eesti Lastekirjanduse Keskusega, Harjumaa Muuseumiga, Lastekaitseliiduga, reisifirmaga "Loodusreisid". Koostööd tehti kohalike asutustega: koolid, lasteaiad, kunstikoolid, Kodutütarde ja Noorkotkaste rühmadega. Raamatukogudes eksponeeriti kunstikoolide ja -ringide näitusi.

3. Kogud

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Raamatukogude kogud kasvasid 2014.a. 3%. Raamatute arv ostudena kasvas 3,8%. Raamatute nimetuste juurdekasv oli 4,3%. Kustutati 25 767 eksemplari (37,8% enam kui 2013.a.)

Annetuste osa raamatute juurdekasvust moodustas 14,2%.

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

Raamatute komplekteerimisel oli eelistatud Eesti autorite looming, seda ka lastekirjanduse osas. Komplekteerimiskulud raamatutele kasvasid 6,3%.

E-raamatuid ei ostetud.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Ajakirjad aastakäikudena vähenesid ostudena 10,8 %. Annetuste osa moodustas 25,5 %. Suurenes perioodika kohalkasutus. Kultuuriperioodika tellimissumma oli 7807 eurot.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviste kogu kasvas 3,8 %.

Kataloogid :

Raamatukogude kogud on kajastatud elektroonilises andmebaasis Urram , Saku raamatukogu andmebaasis RIKS .

Saku raamatukogu alustas kodulookirjete koondamist ühte kogumisse, lisaks alustati kirjete täiendamist linkidega võrguväljaannetele , mis on veebis vabalt kättesaadavad. Kirjeid täiendatakse linkidega Digarisse.

Koduloolisi materjale bibliografeerisid Vaida, Ääsmäe , Harju Maakonnaraamatukogu . Saue linna raamatukogus on kodulooline fotoarhiiv, mis läheb digitaliseerimisele.

Anija Lugemisringi arhiivmaterjal arhiveeriti digitaalselt raamatukogutöötaja dropboxi.

4. Raamatukoguteenused

Raamatukogud pakkusid erinevaid teenuseid : paljundamine, printimine. Suurenes vajadus skaneerimise ja elektroonilise dokumendivahetuse järele .

4.1 Avaliku teabe kättesaadavastegemine

Mitmed raamatukogud täheldasid AIP kasutuse suurenemist tänu uuendatud riistvarale (Harju Maakonnaraamatukogu).

Paljudel raamatukogudel oli jätkuvalt probleeme vananenud riistvaraga, mis piiras avaliku interneti kasutusvõimalusi.

Lugejad vajasis abi erinevate andmebaaside, e-riigi teenuste kasutamisel.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Raamatu- kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muut us(+/-)	Külas- tused20 13	Külas- tused 2014	Muutus (+/-)	Virtuaal- külas-d 2013	Virtuaal- külas-d 2014	Muut us(+/-)
maakonna rmtk-d	42182	42645	+991	694326	727520	+33194	199359	197971	-1388
Sh keskrk	3656	3707	+51	59055	59676	+621	2756	8268	+5512

Maakonnaraamatukogu virtuaalkülastusi loetleti alates septembrist 2013.a.

Virtuaalkülastuste arv langes 0,7 %.

Kõikidel raamatukogudel pole oma kodulehte .

Raama- tukogu	Laenut-d 2013	Laenut-d 2014	Muutus (+/-)
Linna/maakonna rmtk-d	1165569	1163846	-1723
Sh keskrmtk.	98694	98774	+80

Raamatukogud paigaldasid tagastuskaste raamatute tagastamiseks väljaspool raamatukogu lahtiolekuaega. Seda teenust kasutati palju. Täheldati võlglaste arvu vähenemist (Kiili raamatukogu, Harju Maakonnaraamatukogu).

Kiili raamatukogus viidi läbi lugejauuring.

RVL-i teenuseks kasutati peale postiteenuse muid võimalusi. Postiteenust peeti lugejate poolt liiga kulukaks.

Koduteenindust tegid raamatukogutöötajad ise või kasutasid sotsiaaltöötajate abi (Kuusalu valla raamatukogud, Turba raamatukogu, Vaida raamatukogu.).

4.3 Lasteteenindus:

Laste lugejate arv kasvas maakonnas 717 võrra, külastuste arv kasvas 25301 võrra, laenutuste arv kasvas 16596 võrra. Laste virtuaalkülastusi eraldi ei arvestatud.

Raamatu-kogu	Lug-d 2013	Lug-d 2014	Muutus(+/-)	Külast-d 2013	Külast-d 2014	Muutus(+/-)	Virtuaal külas-d 2013	Virtuaal küla s-d 2014	Muutus +/-
maakonna rmtk-d	11663	12275	+612	216940	242241	+25301	0	0	0
Sh keskrk	923	985	+62	16243	17096	+853	0	0	0

Raamatukogu	Laenut-d 2013	Laenut-d 2014	Muutus (+/-)
maak rmtk-d	146273	162869	+16596
Sh keskrk.	12532	11591	-941

Külastused kasvasid raamatukogudes, mis asuvad kooliga samas majas. Tihti veetsid õpilased ka koolitundide vaheaegu raamatukogus: loeti raamatuid, otsiti materjali uurimistödeks, tehti õppetööd, suheldi kaaslastega.

Raamatukogud komplekteerisid eelkõige Eesti autorite laste- ja aimekirjandust. Konsulteriti koolide aineõpetajatega. Kohustusliku kirjanduse eksemplaarsus ei kata tihti vajadust. Kasutatakse võimalust järelkomplekteerimiseks, abi oli annetustest. Kasutati RLV teenust. Kasu oleks tihedamast ja paindlikumast koostööst õpetajatega. Lasteaiarühmadele korraldati raamatukogus ekskursioone, oli võimalik mängida ja eakohase kirjandusega tutvuda. Kodustel väikelastel oli võimalus tegutseda mängunurkades, joonistada ja meisterdada, paljudes raamatukogudes toimusid regulaarselt ettelugemistunnid. 1.klassi lastele tutvustati raamatukogu, kingiti lugemispäevikuid. Kevadel tunnustati tublimaid lapsi tänukirjade ja meenetega, korraldati preemiasõite (Eesti Lastekirjanduse Keskuses käisid Laulasmaa ja Raasiku lapsed).

Ettelugemispäevadel oli liikumisaasta puhul teemadeks sport, liikumisharjumused, tervislikud eluviisid. Lapsed said ise valida lõike lemmikraamatutest ja neid ette kanda. Ettelugemispäevale oli kutsutud ette lugema lastekirjanikke (Kerttu Soans, Kätlin Vainola, Kadri Hinrikus, lugude jutustaja Piret Päär,) ja kodukandi tuntud

inimesi. Toimused kohtumised kirjanikega: IlmarTomusk, Janne Järva, Heli Illine-Sootak, Pille Matt, Andrus Kivirähk. Peale kohtumisi kasvas ka huvi nende raamatute vastu ja laenutati rohkesti.

Suuremateks üritusteks olid „Nukitsa“ konkursil osalemine ja suvelugemise projekt (Kose valla raamatukogudes, Turba , Kehra ,Viimsi raamatukogudes). Suvelugemist võib lugeda igati kordaläinuks, kuna osavõtt oli rohke. Parimaid lugejaid premeeriti väljasõitude, meenete ,tänukirjade ja lõpupidudega (Kose valla lapsed käisid Haapsalus, Turba lapsed matkarajal).

Korraldati mitmesuguseid konkursse : joonistusvõistlus („Mina ja sport“ Turba raamatukogu), etluskonkursid („Jõelähtme valla luulelaps“), ilusa kirjatehnika konkurss („Kaunis kirjatöö“ Kostivere raamatukogus) jt.

Programm „Teater maal“ tõi Jüri raamatukogusse mitmeid etendusi lastele.

Raamatukogudes eksponeeriti laste joonistuste , meisterdamiste , foto- jms. näitusi. Koostöös koolidega tähistati emakeelepäeva, korraldati jõuluüritusi, tutvustati Eesti rahvakalendritähtpäevi. Populaarsed on „Õölugemised“ (Lehola, Ardu jt).

Lõimumise tõhustamiseks mõeldi välja sisukaid tegemisi vene lastele: meisterdamised, viktoriinid, ühised filmivaatamised, muinasjututunnid (Anija raamatukogu, Loksa linna raamatukogu, Maardu linnaraamatukogu). Erivajadustega noortekeskus külastas kaks korda nädalas Maardu linnaraamatukogu.

Koostööd tehti eelkõige kohalike koolidega, noortekeskustega, kunstikoolidega, Lastekaitse Liiduga, Eesti Lastekirjanduse Keskusega, ERÜ-ga, muuseumitega jt.

Lastega tegelevad raamatukoguhoidjad võtsid osa seminaridest ja loengutest: foorum „Kas laps loeb?“, „Laps kirjanduse 2“, „Muinasjutulinemaailm. Rahvajuttudest (laste)kirjanduseni“ ; XI lasteraamatukoguhoidjate päevast Rakveres ja suveakadeemiast, lastekirjanduse ja laste lugemise koolitustest . Osaleti õppesõidul Soome raamatukogudesse.

Kui väikelaste lugemishuvi on kergem hoida, siis mõttekoht on, kuidas vanemat koolilast tuua raamatukogusse nii, et ta ka raamatukogusse käima jääks. Jüri raamatukogus on loomisel raamatukogu pedagoogi ametikoht, kes toetaks laste lugemisharjumuste kujunemist.

4.4 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Harju Maakonnaraamatukogu tõi ühele vaegnägijale heliraamatuid Eesti Hoiuraamatukogust. Erivajadustega sihtrühmi eraldi ei teenindatud, tehti koostööd kohalike sotsiaaltöötajatega.

4.5 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Loksa Linnark	51	7	160
Maardu Linnark-	238	105	2788
Paldiski Linnark	18	12	318
Saue Linnark	38	37	1332
Aegviidu rk	5	3	91
Anija valla keskrk	58	42	998
Aruküla rk	12	5	331
Harju-Risti rk	14	2	55
Harku rk	28	12	238

Jüri rk	83	30	1025
Jõelähtme valla keskrk	113	29	681
Kernu rk	14	3	30
Kiili rk	33	8	105
Kose rk	90	56	2350
Laulasmaa rk	16	5	125
Lehola rk	19	11	190
Klooga rk	12	2	52
Kuusalu rk	53	26	638
Lagedi rk	15	5	123
Laitse rk	5	0	0
Padise rk	15	15	220
Pikavere rk	0	3	33
Raasiku rk	11	16	337
Riisipere rk.	36	15	170
Ruila rk	10	2	24
Rummu rk	10	13	146
Saku vallark	49	58	669
Saue vallark	26	8	130
Tabasalu rk	34	3	144
Turba rk	14	16	185
Vaida rk	41	30	422
Vasalemma rk	15	0	0
Viimsi rk	112	81	1870
Vääna rk	6	1	102
Ääsmäe rk	50	26	404
Harju Maakonnaraamatukogu	123	54	965
kokku	1500	734	17451

2013.a-ga võrreldes suurenesid nii näituste-väljapanekute, ürituste kui ka üritustest osavõtjate arvud.

Raamatukogud tähistasid juubeleid: Ääsmäe raamatukogul 90. Koostati kroonika „Raamatukogu sõnas ja pildis 2012-2014“, külas käis Turba Kultuurimaja näitering. Harju Maakonnaraamatukogul 95.aastapäeva tähistati näituse „Olustvere villakirjad“ avamisega ja klounide Piip ja Tuut etendusega lastele. Anija valla keskraamatukogus tähistati Anija Lugemisingi 100.juubelit.

Liikumis-aasta:

Liikumisaasta jooksul olid raamatukogudes läbivalt raamatunäitused ja väljapanekud tervise, spordi ja tervislike eluviiside teemadel. Näiteks : „Eesti sport läbi aegade. Tee tervise juurde.“ (Loksa linnaraamatukogu), „Sport kõigile. Lapsed liikuma“. (Saku vallaraamatukogu), „Eesti spordikuulsuste elulood.“ (Ääsmäe raamatukogu), „Terve Eesti eest!“ (Harju Maakonnaraamatukogu).

Ettelugemispäevadel ja deklamaatorite konkursil oli sageli teemaks sport ja liikumine, lugude lugemisele kaasati lapsi, õpetajaid, lastekirjanike.

Raamatukogud osalesid tervisepäevadel (Ääsmäe raamatukogu südamepäeval, Loksa linnaraamatukogu linna tervisepäeval, Lagedi raamatukogu maastikumängu

ettevalmistamisel, Raasiku raamatukogu valla kolme uue matkaraja tutvustamisel jms).

Kohtumised: Ardu raamatukogus sporditegelane Jaak Mae, Kurtna raamatukogus sportlased ja treenerid Liina Tšernov ja Martin Plaser, Kehra raamatukogus sporditeemaline kohtumine Riigikogu liikme Rainer Vakraga, perepäeva Anija raamatukogus sisustas käsipallur Indrek Lillsoo perega.

Kohtumised kirjanikega:

Tuuri „Eesti kirjanikud Eesti raamatukogudes“ raames külastasid Ivar Sild, Tarmo Teder ja Jürgen Rooste Tabasalu ja Harju Maakonnaraamatukogu.

IlmarTomusk: Jüri rk-s , Ardu rk-s , Raasiku rk-s, Tabasalu rk-s, Aruküla rk-s, Viimsi rk-s.

Andrus Kivirähk: Saue Linnar.

Reeli Reinaus: Jüri rk..

Hille Karm: Jüri rk,

Kristiina Ehin: Saue Linna rk.

Vladislav Koržets ja Tõnu Kallas: Vaida rk.

Triin Soomets: Saue Linnark.

Peep Ehasalu: Kiili rk.

Pille Matt: Harju Maakonnark.

Avo Kull: Viimsi rk.

Kadri Hinrikus: Väana rk.

Enn ja Helga Nõu: Viimsi rk.

Contra: Aruküla rk.

Margus Karu: Aruküla rk.

Adeele Rass ja Ene Sepp: Kostivere rk.

Leelo Tungal: Anija rk.

Urmas Vadi: Harku rk.

Kerttu Soans: Kostivere rk.

Anne Kahro: Saue valla rk.

Kätlin Vainola: Saue valla rk.

Martin Suuroja: Harju Maakonnark

Ild Ratas: Aegviidu rk.

Üritused ja kohtumised kultuuritegelastega:

Näitleja Andrus Vaarik ja „Ivan Orav“: Raasiku rk.

Režissöör Arvo Iho fotonäituse „Omad võõrad (islam Eestis)“ avamine koos Eesti moslemitega: Saku vallark.

Hõimurahvastega kohtumine ja näituse avamine: Jõelähtme valla keskraamatukogus Lugude jutustaja Piret Päär : Ääsmäe rk Jõulutoas, üritus „Palun räägi üks lugu“ Saue Linnaraamatukogus , Jüri raamatukogus..

Eesti Lastekirjanduse Keskuse spetsialisti Anne Kõrge lugemissoovitused ja näitus: Saue Linnaraamatukogus.

Raamatu „Unerong“ illustatsioonide autori Anne Linnamägi kohtumine: Saue Linnaraamatukogus

Rindereporter Ivar Heinmaa: Anija valla keskraamatukogus .

Ansamblid „Laine“ ja “Rukkilill” võistulaulmine: Kostivere raamatukogus

Muusik Tõnu Raadik ja sõbrad: esinemine Anija valla keskraamatukogus .

Hiina meditsiini doktor Rene Bürkland: Turba raamatukogus

Sugupuu-uuriija Einar Kraut: Turba raamatukogus.

Varje Malsroosi ja Anni Mehide raamatu “Kastepiisad kivilohkudes” esitlus: Jüris

Raamatukogudes eksponeeriti näitusi alates traditsioonilistest raamatunäitustest kuni kujutava kunsti ja tarbekunsti ning hobikogudeni. Näitustega tähistati kirjanike ja kultuuritegelaste juubeleid, nt. Anna Haava - 150, Juhan Liiv - 150, Lennart Meri - 75, EneMihkelson – 70, Tove Jannson – 100, Edgar Valter - 85 jt. Harju Maakonnaraamatukogus oli aastaringelt väljapanek Harjumaa kultuuritegelaste tähtpäevadest, vitriinkappides erinevad hobinäitused „Minu kogu“, galeriis käsitöö, tarbekunsti ja kujutava kunsti näitused. Vaida raamatukogus oli eksponeeritud Eesti kõrgkunst (maalid, graafika). Kasutati rändnäituste pakkumisi.

Harju Maakonnaraamatukogus avati Enn Soosaare isiklik raamatukogu “Raamatukogu raamatukogus” (ca 10 tuh. eks.).

Raamatukogupäevade avaürituse traditsioonilise viktoriini koostas ja viis läbi Harju Maakonnaraamatukogu .

Raamatukogud on kogukondlikud keskused, mõnikord ka ainuke koht piirkonnas, kus kogukond saab oma üritusi ja kokusaamisi pidada. Korraldati pärimise-, sugupuuurimise-, eetika-, koduloo-, tervise teemalisi loenguid.

Tegutsesid kirjandus- ja luuleklubid, raamatusõprade ringid (Jüri, Vaida, Turba, Maardu Linnaraamatukogu jt).

Korraldati väljasõite ja organiseeriti oma piirkonna lugejatele teatrikülastusi.

Raamatukogude tegevust tutvustati oma piirkonna üritustel: Harju Maakonnaraamatukogu osales Keila linna huvitegevuse messil, Harku valla raamatukogud osalesid valla koolide laste koolilõpu üritusel. Koostööd tehti eelkõige kohalike asutustega ja teiste raamatukogudega (koostööst alapunktis 2.7).

4.6 Raamatukogu koolituskeskusena

Kasutajakoolitused arvuliselt

Raamatukogu	Rühmakoolit.arv		Osalejate arv		Individaalkooli t. arv		Osalejate arv	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Loksa Linnark.	8	6	82	60	15	12	15	-12
Maardu Linnark	112	125	2615	2625	185	186	186	186
Paldiski Linnark	0	2	0	26	6	12	12	12
Saue Linnark	9	8	223	159	61	54	61	54
Aegviidu rk.	0	0	0		2	0	1	0
Anija valla keskrmtk	6	3	87	43	10	8	7	5
Aruküla rk	1	2	11	25	18	16	18	16
Harju-Risti rk	0	0	0	0	62	48	35	50
Harku rk	0	0	0	0	5	7	5	7
Jõelähtme valla keskrk	9	7	116	102	17	10	17	10
Jüri rk	41	40	754	570	7	9	4	3
Kernu rk	1	2	15	20	0	0	0	0
Kiili rk	3	9	44	147	12	5	12	5

Kose rk	20	64	262	675	52	38	55	38
Laulasmaa rk	6	2	110	55	8	4	8	4
Lehola rk	0	0	0	0	0	8	2	2
Klooga rk	1	1	4	5	3	2	4	5
Kuusalu rk	8	5	84	62	10	13	18	21
Lagedi rk	2	2	21	26	2	2	2	2
Laitse rk	0	0	0	0	0	4	5	4
Padise rk	0	6	0	42	0	0	0	0
Pikavere rk	0	0	0	0	0	0	0	0
Raasiku rk	0	0	0	0	11	1	6	1
Riisipere rk	0	2	15	53	0	13	0	14
Ruila	1	2	2	4	28	2	16	4
Rummu rk	0	0	0	0	5	5	5	5
Saku vallark	6	13	81	303	71	50	71	50
Saue vallark	0	0	0	0	8	5	8	5
Tabasalu rk	4	3	56	48	4	5	4	5
Turba rk	1	1	15	16	14	12	14	12
Vaida rk	3	4	36	44	11	6	14	7
Vasalemma rk	0	0	0	0	0	0	0	0
Viimsi rk	5	15	14	186	9	18	9	22
Vääna rk	3	3	44	43	2	2	2	2
Ääsmäe rk	0	0	0	0	64	56	64	56
Harju Maakonnark	21	17	556	329	0	1	0	1
Kokku	279	344	5691	5592	669	608	696	626

Koolituse sihtrühmad olid lapsed, õpilased, täiskasvanute rühmad. Tutvustati raamatukogu teenuseid, andmekogusid. Individuaalselt õpetati kasutama arvutit, e-posti, standardprogramme, e-riigiga suhtlemist.

4.7 Raamatukoguteenus turundus (*tutvustamine*)

Raamatukogude tegevust kajastati kodulehtedel ja FB-s, valla-linna kohalike omavalitsuste kodulehtedel ja FB-s. Infot näituste ja ürituste kohta ilmus kohalikes lehtedes („Keila Leht“, „Rae Sõnumid“, „Harku Valla Teataja“ jt). Kohalikku TV kanalit kasutati Maardus. Artiklid maakonna raamatukogudest kajastusid uudisteportaalil Eesti Elu). Harju Maakonnaraamatukogu poolt 4 korda aastas koostatav infoleht on kättesaadav Harju Maakonnaraamatukogu kodulehel www.hcl.ee

Paljudel raamatukogudel on oma koduleht, mõningatel ka rubriik lastele ja võimalus arvamusküsitluste läbiviimiseks.

Saku raamatukogu kodulehel oli loodud otsetee kõigi tähtsamate andmekogude juurde (ESTER, ELLU, DIGAR, DEA) ja lingid kirjandusega seotud lehekülgedele, eraldi oli loetelu e-väljaannetest. Kiili Raamatukogu kodulehel olid viited 27-le e-andmebaasile.

Kodulehel pakkusid enim linke Turba, Jüri, Kose raamatukogud, Harju Maakonnaraamatukogu Heal tasemel info on Maardu Linnaraamatukogu kodulehel. Raamatukogutööd said õpilased harjutada noorte töölaagri raames Harju Maakonnaraamatukogus.

4.8 Bibliograafia- ja infotöö

Kiili raamatukogus koostati kirjandusnimestikud „Kuidas rääkida lasteaialastele vabariigi sünnipäevast?“ ja „Eetika ja teised väärtused“ lasteaegade õpetajatele.

4.8.1 Andmebaaside loomine

Harju Maakonnaraamatukogu jätkas koduloo andmebaasi koostamist Urramis ja Harjumaa tähtpäevade kalendri koostamist, mis avaldati raamatukogu kodulehel www.hcl.ee

Saue linna raamatukogu ja Ääsmäe raamatukogu tegelesid kodukoha ajaloomaterjalide andmebaaside ja kataloogide koostamisega .

Vaida raamatukogu jätkas Rae valla aukodanike ja koduloo andmebaasi koostamist.

4.8.2 Infopäringud

Infopäringuid registreeriti 10,2 % vähem võrreldes 2013.aastaga .

Suuremad teemapäringud olid seotud kodulooliste teemadega , õppetöö ja mitmesuguste huvialadega . Konsultatsioone vajati e-riigi teenuste kasutamisel.

4.8.3 Trükised ja veebiväljaanded

Harju Maakonnaraamatukogu koostas 2014.a. 4 infolehte maakonna raamatukogude tegevusest, kättesaadav veebilehel www.hcl.ee.

Vaida raamatukogu jätkas tutvustavat veebilehte Vaida asutustest ja ajaloost. Ääsmäe raamatukogu koostas oma „Raamatukogu kroonika 2012 -2014“.

Kokkuvõte

Harju maakonna raamatukogude tegevus oli 2014.a. stabiilne. Raamatukogude põhinäitajad lugejate ja külastuste osas kasvasid , väga väike tagasimineki oli laenutuste üldarvus. Lasteteeninduse põhinäitajad maakonnas kokku kasvasid tuntavalt.

Raamatukogudes korraldatavate ürituste arv kasvas märgatavalt, mis iseloomustab tihedamat sidet kogukonnaga ja raamatukogude tegevuse mitmekesisemaks muutumist. Liikumisaasta teemad olid enim suunatud lastele.

Jätkati e-teenuste tutvustamist, eelkõige olemasolevate vabalt kättesaadavate digiandmebaaside tutvustamist.

2015.a. on eesmärgiks võetud põhjalikum töö kogudega , jätkatakse digitaalsete andmebaaside tutvustamist . Muusika-aasta annab palju võimalusi ürituste läbiviimiseks ja elanike kaasamiseks raamatukogu tegevusse.

Koostajad:

Lea Mäeste , Rutt Enok

Rutt Enok

Harju Maakonnaraamatukogu direktor